

Ἡ Ἰωνικὴ Ἐπανάστασις

Πῶς προεκλήθη καὶ ποίαν τροπὴν ἔλαβε Ἡλ. 101 ΑΒ.
1486/1439

Μετά τὴν ἀνακοπήσαν σκυθικὴν ἐκστράτειαν, τῆς ὁποίας ἐγνώρισαν ὅσες δραματικές φάσεις εἰς τὸ προηγουμένον, ὁ Δαρεῖος, ἀποχωρῶν εἰς Ἀσίαν, ἀφῆκεν εἰς τὴν Εὐρώπῃ ἰσχυρὰν Περσικὴν δύναμιν ὑπὸ τὸν στρατηγὸν Μεγαβάτον, ἐπὶ σκοπῇ νὰ συμπληρώσῃ τὴν κατακτῆσιν τῆς Θράκης.

Ἡρωικὴν ἀντίστασιν ἀντίστηεν, ἡ ἐπὶ τῆς Προποντίδος Πέρσιος, τῆς ὁποίας διώξις ἐσημάνεν ὀριστικὴν ἐγκατάστασιν τὸν Περσῶν ἀπὸ τῆς παρὰ τῆς Θράκης καὶ μέγχι τοῦ Στρυμόνος, ὅπου ὅλα τὰ Ἑλληνικά φύλα προσέφερον ἡγὴν καὶ ὅσους εἰς τὸν Πέρσῃ βασιλεῖα, ἀναγνωρίζοντα οὕτω τὴν κυριαρχίαν του.

Φυσικῇ, ἡ Περσικὴ ἐπέκτασις δὲν ἦτο δυνατόν νὰ σταματήσῃ ἐπὶ αὐτοῦ. Ὁ Μεγαβάτης, διαβάς τὸν Στρυμόνα, ὑπέταξε τοὺς Παιῖνας, τοὺς δὲ Μακεδόνας, τοὺς ὑπὸ τὸν βασιλεῖα Ἀμόνταν, κατέστησε φόρου ὑποτελείς. Καὶ τότε ἐγένετο μία διαδοχικὴ μεταποικισμὸς πληθυσμοῦ. Κατὰ προσωπικὴν διαταγὴν τοῦ Δαρείου, μέγα πλῆθος Παιῖνων μετεφέρθησαν εἰς Ἀσίαν καὶ ἐγκατεστάθησαν εἰς Φρυγίαν. Ἡ μεταποικισμὸς πληθυσμὸν ἀπέτελε ἀνεκὰθεν βάσιν τῆς διοικητικῆς πολιτικῆς τῶν Ἀνατολικῶν κρατῶν.

Ἀργότερον, ἄλλος Πέρσης στρατηγὸς ὑπέταξε τὴν ἡμῶν καὶ τὴν Ἰμβρόν. Ὅταν κατελήφθησαν καὶ τὰ δύο στρατηγικὰ σημεῖα, οἱ Πέρσαι εὐρισκόντο πλέον εἰς τὰ πρόθρονα τῆς Ἑλλάδος. Ἐκεῖνο διώξις ποὺ κατέστησε ἀκόμη περισσότερον ἐμφανὴ τὰ σχέδια τῶν Περσῶν περὶ κατακτητικῆς τῆς Ἑλλάδος ἦτο ἡ αὐτόχρημα προδοτικὴ στάσις τοῦ Ἰππίου. Αὐτός, κατὰ τὸ 506 π. Χ., ἀφ' οὗ ἀπέμεινε ἐντελὲς ἡ ἀναλὺσις τὴν ἀρχὴν τῶν Ἀθηνῶν διὰ τῆς βοήθειας τῶν Σπαρτιωτῶν, ἀπετάθη εἰς τὸν δόλεφον τοῦ Δαρείου Ἀρταφέρνην, σατράπην τῶν Σάρδεων, καὶ ἐξήγησε τὴν βοήθειάν του πρὸς καταλήψιν τῶν Ἀθηνῶν, ὁποῦ καὶ νὰ ὑποτάξῃ τοὺς Ἀθηναίους ὑπὸ τὸν Μέγαν Βασιλεῖα.

Εὐθὺς ἀμέσως, ἐν τούτοις, συνέβη κάτι πολὺ τραγικώτερον ἀπὸ καὶ θλιβερότερον. Οἱ ἴδιοι Ἀθηναῖοι ἐστειλαν πρέσβεις πρὸς τὸν Ἀρταφέρνην καὶ ἐξήτησαν τὴν βοήθειάν του ἐναντίον... τῶν Σπαρτιωτῶν. Ὁ Ἀρταφέρνης εἶχε ἥδη τὴν εὐκαιρίαν νὰ εἰσβάλῃ εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἀλλ' ἐκρίνε σκοπιμώτερον νὰ χειρισθῇ μὲν περισσότερον διπλωματικώτερον τὸ ζήτημα, ὥστε ἀποδοῦν τοὺς περισπωμένους μετὰ τὴν διεδούσιν εἰς τὴν Ἀττικὴν. Ἀπέμεινε λοιπὸν τοὺς Ἀθηναίους πρέσβεις λέγων εἰς αὐτοὺς ὅτι ὁ μόνος τρόπος ἐξασφαλισμῶς τῶν ἦτο νὰ ἐπαναφέρουν τὸν Ἰππίαν.

Ὁ Ἀρταφέρνης ἐπαίειν ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐπὶ δύο ἀδεχομένους. Ἡ οἱ Ἀθηναῖοι θὰ ἐπανέφερον τὸν Ἰππίαν, ὅποτε ἡ Περσικὴ διεδούσις θὰ ἐπαραγωγιστοῦτο αὐτομάτως καὶ ἀκόπως, ἡ θὰ ἠρνοῦνται νὰ συμμορφωθῶν πρὸς τὰς συμβουλὰς του, ὅποτε ἡ... μερίμνη τοῦ ὑπὲρ τῆς ἀσφαλείας τῶν Ἀθηνῶν θὰ ἐδικαιοῖται ἀμέσως

ἐπέμβαιον τῶν Περσικῶν στρατευμάτων. Οἱ Ἀθηναῖοι ἀπερρίψαν τὴν συμβουλὴν.

Ὁ Ἀρταφέρνης ἠναγκάσθη, ἐν τούτοις, νὰ ἀναβάλῃ προσωρινῶς τοὺς ἀπὸ τὰ σχέδιά του, λόγω παρεμβλήθεν ἐν τῷ μεταβῶν γεγονότων. Μετὰ τὴν κατάληψιν τῆς Προποντίδος καὶ τὸν νῆσον τοῦ βορείου Αἰγαίου, οἱ Πέρσαι κατεῖχον σπουδαία στρατηγικὰ σημεῖα, τὰ ὁποῖα ἤρχισαν ἥδη νὰ χρησιμοποιοῦν ὡς ὀρμητῆρια. Ἡ μεταστrophὴ τῆς κατακτητικῆς Περσικῆς πολιτικῆς, ἡ ὁποία ἐγκατέλειπε πρὸς τὸ παρὸν τὰς πρὸς Ἀνατολὰς ἐλπίδας τῆς καὶ ἡνέκισ τὴν Δύσιν, ἀπέτελε σαφὲς μαρτυρικὸν περὶ τοῦ ὅτι οὐτε οἱ σατράπαι οὐτε ὁ Μέγας Βασιλεὺς ἐμελλαν νὰ περιορισθῶν εἰς τὰς μέχρην τὴν ἦδη κατεχομένους φιλοδοξίας των.

Εἰς τὴν πλουσίαν Νάξον, ὁ ἄλλος ἐξεδίωξε τοὺς ἀριστοκράτας ἐκ τῆς ἐξουσίας. Αὐτοὶ κατέφυγον εἰς τὴν Μίλητον, μὲν σημαντικὸν ἀριθμὸν παρῶν, καὶ ἕνα μέρος τοῦ στόλου τῶν Ναξίων καὶ 8.000 περίπου ὀπλίτας. Τότε, ὁ μαρδοχὸς τύραννος τῆς Μιλήτου Ἀρισταγόρας, συμμόνους ἐβένθη τὴν παράκλησιν τῶν ἀριστοκρατῶν πρὸς κατὰ τὴν τῆς Νάξου, ὅπου τὴν ἐπικυριαρχίαν τῶν Περσῶν, ἀλλὰ καὶ μεταδὸς αὐτοπροσώπως πρὸς τὸν Ἀρταφέρνην, παρέστησαν ὡς μοναδικὴν τὴν εὐκαιρίαν τῆς Περσικῆς ἐπικρατήσεως, ἐὰν ὁ σατράπης τῶν Σάρδεων τοῦ παρείχε περὶ τὰ ἐκείνην ἡμέραν καὶ τὴν ἐθικὴν τὸν ὑποσχεθῆναι. Ὁ Ἀρταφέρνης ἐνέφερέθη διὰ τὰς προτάσεις αὐτάς, ποτὶς μάλλον καθ' ὅσον ὁ Ἀρισταγόρας, ἐπύλανε γαιθῶρος τοῦ Ἰστιαίου, ἐγκαθερίκτου, ὡς εἰδόμεν. Ἀλλὰ αὐτοχρόνως καὶ αὐλικῶς. Ἐπὶ τὸν ὅτι, πλην τῆς Νάξου, θὰ ἦντο νὰ περιλάβῃ εἰς τὴν σατραπείαν του καὶ ἄλλας νήσους, πιθανῶς δὲ καὶ τὴν μεγάλην Εὐβοίαν, τῆς ὁποίας ἡ ἐπικρατοῦς θέσις ἐσημάνε τὴν ἀπάρχην

τῆς καθυποτάξεως τῶν Ἀθηνῶν καὶ ὅτι οὕτω ἐξηφοῦν τὴν ἐπὶ τὴν τὸ Ἰστιαίου, τὸν ἐπικινδύνον κατὰ τὰ ἄλλα συμβούλου τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Δαρείου, ὁ Ἀρταφέρνης ἀνεφῆρθη ἀμέσως εἰς τὰ Σούδα, καὶ ἐξέθεσε τὰ σχέδιά του. Ἡ Περσικὴ αὐλή, ἀντὶ τῶν ζητηθέντων ἐκατὸν πλοίων, διέταξε νὰ διανεσθῶσι τὰ διπλάσια. Οὕτω, κατὰ τὴν ἀνοίξιν τοῦ 499 π. Χ. ἐξέπλευσεν ὁ στόλος ἐκ 200 πλοίων ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ Πέρσου ναυάρχου Μεγαβάτου, ἀλλὰ καὶ τοῦ Ἀρισταγόρας, διὰ λόγους ἠθικῆς ἐπιτροφῆς, καὶ εἰὰ νὰ μὴ ἐταρῶσιν οἱ Ἑλληνες τὴν ἐκστράτειαν ἐκ καθαρῶς Περσικῆς, ὅπως καὶ ἦτο, ἄλλως τε.

Ἡ Περσικὴ Αὐλὴ ἀφῆκεν ἐξεπληθεῖσαι τὸν καθορισμὸν τῆς ἐξουσίας τῶν ἑκὼ ἀρχηγῶν. Ἐξ αὐτοῦ δὲ προέκυψε ἑνωσμός κατὰ τὸν πλοῦν. Καρὰ πᾶσι ἑμπειρότερος τοῦ Ἀρισταγόρας, ὁ Μεγαβάτης δὲν ἠδύνατο καὶ δὲν ἤθελε νὰ ριψοκινδυνεύσῃ τὸν καθῶν τὸν εἰς περίπτωσιν ἥττης ἡ καὶ νὰ ἡττηθῇ ἐναντὶ τῆς Αὐλῆς εἰς περίπτωσιν νίκης. Διὰ νὰ ἐκδικηθῇ λοιπὸν τὸν Ἀρισταγόρας, ἐνώρρισε κρυφίως εἰς τοὺς Ναξίους τὰ Περσικὰ σχέδια. Οἱ Νάξιοι δὲν κατελήσθησαν οὕτως ἐξ ἀποροῦ. Ἐπεσκοῦσαν ἐν τάχει τὰ τελεῖν των καὶ ἐφραζόν τὸν λῆμνα των, ἐξαναγκάσαντες διὰ τὸν τρόπον αὐτοῦ τοὺς Ἰωνας καὶ Πέρσας νὰ προδοῦν εἰς πολιορκίαν τῆς πόλεως των. Ἡ πολιορκία παρατεθῆναι ἐπὶ τριήκοντα, καὶ οἱ Νάξιοι ἐλογον τὴν ἀντοχὴν νὰ τὴν παρατελοῖσαν ἀκόμη ἐπὶ μακρόν. Ἐξητληθῶσαν διωκτὰ ἐπιτίθειαν τὸν Περσὸν, οἵτινες, μετὰ τετράμηνον, ἠναγκάσθησαν νὰ λύσουν τὴν πολιορκίαν.

Συμφέων πρὸς τὰ σχέδια καὶ τὰς μηχανορραφίας τοῦ Μεγαβάτου, ἡ καταστροφή τῆς ἀποτυχίας ἐκίνησε ἐπέπεσον ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ Ἀρισταγόρου, πολὺ περισσότερον καθ' ὅσον

ΤΟ ΠΕΡΙΘΩΝ ΚΡΑΤΟΣ
ἐπὶ ΔΑΡΕΙΟΥ

Ἀπὸ τῆς Συγκλητικῆς ἤδη ἐκστράτει-
ας, τὰ Σούσια ἐπαύσαν να ἔχουν ἐ-
πιστοσύνη εἰς τοὺς Ἕλληνας τυράν-
νους, προδίδας ἄλλως τε τῶν πατρί-
δων ταν καὶ ἐτοιμοὺς νὰ διαπράξουν
τὸ πᾶν πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς ἀτομί-
κῆς νῆς τυραννίας. Τώρα ἡ ἀποτυχία
τῆς Νάξου ἐπὶμύησε τὴν δυσπιστίαν
τῆς Αὔλης.

Ἐν τῷ μεταξύ, ὁ Ἰστιάσιος ἐπαύριον ἔφερε τὰ χρυσὰ του δεσμοῦ. Βέβαιον ἦταν ὅτι ὁ γαμβρὸς του θὰ τὸν ἐλθὼν ἴσθαι ὁμοσκήπτος, ἐμύνησε εἰς αὐτὸν τὴν τύχην ἣ ὅποια τὸν ἔπαιρνε μετὰ τὴν στυγίαν του καὶ τοῦ παρήγγιλλε νὰ ἐξέγερῃ τάχιστα ἐπαναστατοὺς τῶν Ἰωνικῶν πόλεων κατὰ τὴν Περσῶν. Ὁ Ἀριστάγορας ἀνεφύρηθ' ὡς εἰς τὸν Δῆμον Μιλήτου καὶ εἰσαγγέλην τὰ περὶ ἐξέγερσος σχέδια, τὰ ὅποια κατεπλόκησεν ὁ ἱστοριογράφος. Ἐκατάσθ. Ὁ Δῆμος, ἐν τούτοις, ἀπεδέχθη μετ' ἐνθουσιασμοῦ τὰς προτάσεις του Ἀριστάγορα, καὶ ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης, καὶ γεγονότα ἐξεῖληχσαν κατὰ τὸν πλέον ραγδαῖον τρόπον. Ὁ ἕκ Νάξου ἀποπάρων Ἰωνικὸς στόλος δὲν εἶπεν ἀκόμῃ διαλυθῆναι ἐπὶ ἐκείναις τὰς πόλεις ἐκ Μιλήτου ὁ Ἀριστάγορας ὅπως προῆλθε ἐκ τοῦ κρημνιστοῦ τῆς ἐξέγερσος. Τότε οἱ ἐμπειρούμενοι εἰς τὰς πατρίδας τὸν ναῦται καὶ στρατιῶται συνέλαβον τοὺς τρωάνους καὶ τὰς ἐπιφανὲς μελὴ τῆς Περσικῆς φάτιδος. Ὅλαι αἱ Ἰωνικαὶ καὶ αἱ Ἀιολικαὶ πόλεις ἐκέρχον τὴν ἐπαναστάσειν, ἣ ὅποια ἐπετέλεσθ' ἀπὸ νότον, μέχρι τῆς Λυκίας καὶ τῆς Κύπρου.

Καθ' ἕλον αὐτὸ τὸ δόγματι δ' Ἀριστογάρους ἐξημέριον πρὸς ἐξουδυνήσασθαι ἵνα κατὰσχῃ τοῦ ἀγῶνος Ἀθηναίων πρῶτον εἰς τὴν Σπάρτην, ὅπου ὅμως ἐτυχὲ ψυχρῶτάτης ὑποδοχής. Οἱ Σπαρτιάται, βαυμιστοὶ στρατιῶται ἀλλὰ κοντόβραχοι πολιτικοὶ, ἀπέφρηναν τὰς προτάσεις περὶ παροχής βοήθειας, δηλώσαντες διὰ τὴν ἐπαύστασιν τῆς Ἰωνίας ἥτοι ἐντέλλαι πρὸς αὐτοὺς ὑποβέβαι. Τότε, δ' Ἀριστογάρους ἐστράφη πρὸς τὰς Ἀθήνας καὶ τὴν Ἑρτίστην, ὅπου τὰ πράγματα ἦσαν διαφορετικά. Οἱ Ἀθηναῖοι (μετ' ἐνδοουσιᾶν) διέβλεψαν τὸν ἐθνικὸν γοργακτὴν τῆς Ἐπαναστάσεως, ὁμοῦ δὲ μὲ τούς Ἑρτερίους ἐδέχθησαν τὸν ὁπποτελοῦν ἐπικυοῦραν. Καὶ οἱ μὲν Ἀθηναῖοι παρεχώρησαν εἰς τὸν Ἀριστογάρου 20 τριῆρεις, οἱ δὲ Ἑρτερεῖς εἰς ἑπτά πέντε.

Ἀλλ' καὶ ταυτὴν ἡ ἐνίστασις δὲν τοῦ θεοῦ ἀξιοκαταρρήτως. Ἀλλὰ εἶπε πολλὸ μεγ·λυτέραν ἠθικὴν σημασίαν τόσον ἢ τοῦ βοηθούσαντος θεοῦ καὶ διὰ τοῦτα ἐπαπατάτας. Διότι τότε, εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ τὴν Ἐρέτριον θσον καὶ εἰς τὰς Μικροασιατικὰς πόλεις, ἀνεκλήθησαν ἐκ τῆς λήθης οἱ παλαιοὶ φυλῆτικοι καὶ ἔθνικοι θεομοὶ καὶ ἀνεγνωρίσθησαν διὰ μίαν ἀκρόν φωνάν αἱ Ἀθῆναι ὡς μήτηρ τῶν Ἰωνικῶν πόλεων καὶ ὡς κοινὴ τοῦ ἁπτικοῦ πολιτισμοῦ.

*Εν τῷ μεταξύ, οἱ Πέρσαι δὲν ἔμενον μὲ ἐσταυρωμένας τὰς χεῖρας. *Ἐκάλεσαν εἰς βοήθειάν των τὸν Φοινικὸν στόλον. Ἀπὸ ξηρᾶς δὲ ὁ Περσικὸς στόλος ἀπέβηκεν ἐκ τοῦ ποταμοῦ.

κός στρατός ἐπρωγάγει κατὰ τὴν Μιλήτου διὰ τὴν καταστροφὴν τοῦ πολέμου ἐν ὅσῳ πᾶσι θεωρεῖται ὡς ἑστία τῆς ἑπιστάσεως καὶ τῆς ἀποκαταστάσεως τῆς δὲ ἐπεὶ βαρὺ ἦτοικαν καὶ ψυχολογικὸν πλῆγμα εἰς τοὺς ἐξεγερθέντας. Οἱ ἐπιστάσασται, ποὺ ἀνέμουν ἄλλως τὴν ἐνέργειαν αὐτῶν τὸν Περσὸν, ἔκρινον δι, ἀντὶ νὰ ἀναμείνουν τὴν πολιορκίαν τῆς Μιλήτου, συμφορῶτερον ἢα ἦτο νὰ ἀντιπάραι ἐπιθεῖαν ἀπὸ ἀμύνει καὶ βαδίσουν αὐτοὶ πρῶτον πρὸς καταλήγει τὸν Σάρδεων, ὅποτε καὶ αὐτοὶ οἱ μετὰ τὸν ἑλλήνων ἀμειψοκτανεῦμενοι βα κατέκρινον τὴν σοβαρότητα καὶ τὴν ἔκτασιν τοῦ ἔθνικο ἁγώνος.

Ἡ ἐμμενισμὸς τοῦ τολμηματικὸς αὐτοῦ εἶχον προφανῶς οἱ Ἀθηναῖοι, οἱ ὁποῖοι περὶ τὰ τέλη τοῦ θέρους ἐκείνου κατέπλεον εἰς Ἑρεσον. Οἱ ἑφέσιοι παρεμείναν ἐν τῇ συνόλῳ τὴν αὐτοῦτερον, αὐτὸ δὲ ἦτο πρὸς ἐκείνη τὴν μοίραιν ἐκκλινόν τὸν ἁγῶνος, ἐφ ὅσον ἡ ὕστατος τὸν ἑρεσίαν δὲν ἦτο ἀπὸ τῶν σφαιρῶν δειλίας, ἀλλὰ καθαρῶς προδοτικῆς.

Ἐν τοῖς τοῖς εὐρέθησαν Ἐφέσιοι μὲν ἔθνικόν αἶσθημα καὶ προσεφέρθησαν μετὰ μεγίστης προθυμίας νὰ χρησιμεύωσιν ὡς δῆλογοι. Οὕτω οἱ Ἀθηναῖοι κατέθεσαν ἀπὸ τοῦ Τμώλου, πρὶν αἱ Σάρδεες προφθάσουν νὰ λάβουν μέτρα καὶ προετοιμασθῶν διὰ πολιορκίαν.

Ἡ κατάληψις τῆς πόλεως ἀπετάθη
σε τὴν κρισιωτέραν μέτρι τῆς ἀγ-
τῆς ἐκείνης κατὰ τὸν πόλεμον. Οἱ
εἰσβολοὶτες εἰς τὴν ἑκείνην Ἑλλη-
νικὴν, προέβησαν εἰς τὴν ἀπολύ-
την τυρπολησίαν καὶ πόλεον, μετὰ
πολεμίστην δὲ αὐτὸν ἐκείνην ἀ-
εἶνον ἀμεσον ἀντιπαραβάντες τῶν ψυ-
χῶν καὶ καρδιῶν τῶν ἀπαιτητοῦ ἀ-
γινωμένων. Ἐκ τῶν ὑπερῶν ἀπε-
δειχθὲν δὲ ἡ τυρπολησία ἐκείνη ἦτο

ἀσπίδος καὶ ἐπιμύητα. Δίδωσι δὲ σὺν τῇ
κρηίδι καὶ τῇ ἀσπίδι καὶ τῇ ἐπιμύῃ τὸν ἄνθρωπον
Κυβέλης, οὗτο δὲ ἐπλήθυνον ἡγεγεραίοι
τῶν Ἀχαιῶν, οἵτινες ὁμοῦ μετὰ καὶ
Περσῶν, ἀπέκρουσαν τοὺς νικητὰς ἐν
πλήρει ἀγορᾷ τῆς καιομένης πόλεως.
Οἱ Ἕλληνες ἠναγκάσθησαν νὰ τρα-
ποῦν πρὸς τὴν θάλασσαν, δίχως νὰ
συμπαράλθουν κἀν λάφυρα.

Κατὰ τὴν ὑποχώρησιν, οἱ Ἑφέσιοι βοήθησαν τοὺς Πέρσας οἱ ὅποιοι ἔπλευροκόπησαν τὸ ἑλληνικὸν στρατεύμα. Ἐπικολούθηεν ἥττα, κατόπιν τῆς ὁποίας οἱ Ἀθηναῖοι συνειστάθησαν εἰς Μίλητον καὶ ἐπέστρεψαν εἰς Ἀθήνας.

Κατόπιν τούτων, τὸ μόνον πρακτικόν ἀποτέλεσμα τῆς ἐκστρατείας των ἦτο νὰ ἐξοργίσουν οἱ Ἀθηναῖοι τὸν Μέγαν Βασιλέα ἐναντίον των.

Αἱ ἐκ τῶν ὑστέρων κρίσεις αὐταὶ
δὲν ἀνταποκρίνονται πλήρως πρὸς τὴν
ἀλήθειαν. Κακὸς ἐθεώσω ὁ Ἀθη-
ναῖος ἐγκατέλειπεν τὸν δῶλον, ἀλλὰ,
ὅπως ἦ ἄλλος, ἐξαργυρισμένος ἢ μὴ
ἐναντίον τῶν Ἀθηνῶν, ὁ Βασιλεὺς τῶν
Περσῶν δὲν θὰ ἐγκατέλειπε ποτὲ τὰ
κατακτικὰ τὸν σχέδιον. Ὅσον ἀφο-
ρᾷ πάλιν τὴν πυρπολήσιν τῶν Σάρδε-
ων, τὸ μοῖρατον σφάλμα δὲν συνίστα-
ται εἰς αὐτὴν ταύτην τὴν πράξιν, ἀλλὰ
εἰς τὸ ὅτι ὁ ἐπαναστάται δὲν ἀνέ-
στησαν δεόντως κατὰ τῆς Περσολο-
γῆς ἐπιθεώσεως.

Κατά τὰ ἄλλα, αἱ φλόγες τῶν Σά-
δεων ἐπύρωσαν τόσας τὰς Ἑλληνικάς
καρδίας, ὥστε μὲν κατὰπληρῆν των εἶ-
δον οἱ ἡττημένοι καὶ ἐξουθενωμένοι
Μιλήσιοι παρὰ τὸ πλεονόν των ὅλα
τὰ Ἑλληνικά φύλα ἀπὸ τὰ παρόδια
τοῦ Βοσπόρου μέχρι τοῦ Κυπριακοῦ
πελάγους.

Καὶ ὁ ἀγὼν ἐξηκολούθησεν...

ΕΙΣ ΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ : Ἡ μοιραία
ἐκθάσις τοῦ ἀγῶνος.

Η ΕΛΛΑΣ ΕΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΣΕ ΠΡΩΤΗ ΤΟ ΥΠΟΒΡΥΧΙΟΝ

Πιστεύεται κοινώς ότι το υποβρύχιο εινε νεωτάρη εφεύρεσις χρησιμολογηθείσα το πρώτων τάς παραμονάς του παγκοσμίου πολέμου. Οι Έλληνες αναγνώριζασι πρέπει ν γνωρίζουν ότι το πρώτον σύγχρονον υποβρύχιον το οποίον έλαβε μέρος εις πολεμικάς επιχειρήσεις ήτο το Έλληνικον «Δελφιν», το οποίον απέκαλεστο τότε καταδύμενον κατ όλη υποβρύχιον (ο τελευταίος όρος επεκράτησεν από της εποχής του πολέμου). Το «Δελφιν» χρησιμοποιήθηκε επιτυχώς κατά τους Βαλκανικούς πολέμους, συμμάχων μετά των λοιπών σκαφών του στόλου πρό των Δαρδανελίων. Χάρην της ιστορίας πρέπει να τονισθ ότι ή Έλλάς εινε ή πρώτη χρησιμοποίησας έν πολέμω πλω άκόμη σποδασιωτάτην ή λειτουργίαν των πολεμικών πλοίων, την εφαρμογήν του άτμου. Ειδικότερον ή άτμοκίνητος φρεγάτα «Καρτερία» την όποιαν έκυβέρνα ό «Άστυγ» το τελευταίον έτος της έπανστασεως ύπήρξε το πρώτον άτμηρες σκάφος το όποιον έλαβε μέρος εις επιχειρήσεις, σημειώσαν μάλιστα

στα λαμπράν ἐπιτυχίαν, ἀφοῦ κατε-
ναυμάχησεν ὁλόκληρον μοῖραν τοῦ
κυκλῶν σκαφῶν παρὰ τὴν Ἰτέαν ἐν-
τός τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου.

Ὁ λόγος διῶς εἶνε ἐνταῦθα περὶ τοῦ πρώτου ὑποδρυχοῦ, τὸ ὅποιον εἶνε κατὰ τρεῖς σχεδὸν αἰῶνας παλαιότερον τοῦ παγκοσμίου πολέμου. Κατεσκευασθὲν τοῦτο ἐν Ἀγγλίᾳ τὸ 1620 ἀπὸ τῶν Ὁλλανδῶν μηχανικῶν Βάν Ντρέμπελ καὶ εἶχεν ὅλας τὰς ἰδιότητες τοῦ σημερινοῦ ὑποδρυχοῦ. Καταδοθὲν εἰς τὸν ποταμὸν Τάμεϊον ἐνόησαν πολλοὶ πλῆθους καὶ ἐπιστήμων, κατάρθρωσε να πλεῖσθι ὑπὸ τὸ ὕδωρ εἰς ἑάθος τριῶν μέτρων. Ἡ μόνη δυσχέρεια τὴν ὅποιαν ἀντιμετώπισε ὁ κατασκευαστὴς τοῦ πρῶτου αὐτοῦ ὑποδρυχοῦ ἦτο ὁ τρόπος μὲ τὸν ὅποιον ἐπρεπε να προωθῆται τὸ σκάφος του. Τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ὁ ἀτμός δὲν εἶχεν ἀκόμη ἐφαρμοσθῇ. τὰ πλοία δὲ ἐκινούντο δι' ἰστιῶν καὶ διὰ κώπων. Ἀντὶ κώπης ὁ Βάν Ντρέμπελ ἐφήρμοσε ἑλικά κινούμενον διὰ τῆς μινῆς δυνάμεως τοῦ ἀνθρώπου.